

คำวินิจฉัยที่ ๑๕/๒๕๕๐

เรื่องพิจารณาที่ ๗/๒๕๕๐

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์
ศาลรัฐธรรมนูญ

วันที่ ๒๖ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๕๐

ระหว่าง { นายทะเบียนพรรคการเมือง ผู้ร้อง
พรรคสันติภาพไทย ผู้ถูกร้อง

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้คณะกรรมการรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคสันติภาพไทย

นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้อง ลงวันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐ ขอให้คณะกรรมการรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคสันติภาพไทยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

สรุปข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องได้ว่า

นายทะเบียนพรรคการเมืองได้รับจดแจ้งการจัดตั้งพรรคสันติภาพไทยไว้ในทะเบียนพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ เมื่อวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๔๕ ซึ่งพรรคสันติภาพไทยจะต้องดำเนินการตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๒๕ กล่าวคือ ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนรับจดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมือง พรรคสันติภาพไทยต้องดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป

ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัดที่นายทะเบียนประกาศกำหนด และมีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา โดยครบกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวัน ตามกฎหมายดังกล่าว เมื่อวันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๔๕

พรรคสันติภาพไทยได้แจ้งการดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๒๕ คือ แจ้งการจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองห้าภาคและแจ้งการรับสมาชิกพรรค จำนวน ๕,๕๕๕ คน ต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ตรวจสอบแล้วพบว่า ในการจัดตั้งสาขาพรรคสันติภาพไทย ลำดับที่ ๑ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดสงขลาได้ตรวจสอบแล้วปรากฏว่า ผู้ได้รับการเลือกตั้งเป็นกรรมการสาขาพรรคทั้งหมด จำนวน ๒๐ คน ให้ถ้อยคำว่ามีไม่มีความประสงค์ที่จะทำงานร่วมกับคณะกรรมการบริหารพรรคสันติภาพไทยชุดใหม่ จึงขอลาออกจากการเป็นสมาชิกพรรคสันติภาพไทย สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งจึงเสนอให้นายทะเบียนพรรคการเมืองใช้อำนาจตามมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ ให้หัวหน้าพรรคสันติภาพไทยชี้แจง และพรรคสันติภาพไทยชี้แจงว่า ผู้ที่ได้รับการเลือกตั้งเป็นกรรมการสาขาพรรคสันติภาพไทย ลำดับที่ ๑ จำนวน ๒๐ คน ได้ขอลาออกจากการเป็นสมาชิกพรรคและกรรมการสาขาพรรค สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งพิจารณาแล้ว เห็นว่า คณะกรรมการสาขาพรรคไม่เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับพรรคสันติภาพไทย พ.ศ. ๒๕๔๕ ข้อ ๕๕ ประกอบมาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ ที่กำหนดว่า คณะกรรมการสาขาพรรคประกอบด้วย ประธานสาขาพรรค รองประธานสาขาพรรค เลขานุการสาขาพรรค รองเลขานุการสาขาพรรค เภรัญญิกสาขาพรรค โฆษกสาขาพรรค กรรมการอื่น ๆ จึงเห็นควรไม่รับรองการจัดตั้งสาขาพรรคสันติภาพไทย ลำดับที่ ๑

การจัดตั้งสาขาพรรคสันติภาพไทย ลำดับที่ ๒ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดสกลนครตรวจสอบแล้ว ปรากฏว่าในรายงานการประชุมจัดตั้งสาขาพรรคสันติภาพไทย ลำดับที่ ๒ ระบุว่า สิบเอก วัฒนะชัย เหมะธูลิน ได้รับการเลือกตั้งเป็นรองเลขานุการสาขาพรรค ได้ให้ถ้อยคำว่าได้เข้าร่วมประชุม และไม่มีมีความประสงค์ที่จะดำรงตำแหน่งใดๆ ในสาขาพรรค สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งพิจารณาแล้ว เห็นว่า คณะกรรมการสาขาพรรคไม่เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับพรรคสันติภาพไทย พ.ศ. ๒๕๔๕ ข้อ ๕๕ ประกอบมาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

ว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ เนื่องจากสืบเอก วัฒนะชัย เหมะธูลิน ผู้ได้รับการเลือกตั้งเป็นรองเลขาธิการสาขาพรรค ไม่มีความประสงค์ที่จะดำรงตำแหน่งใด ๆ ในสาขาพรรค จึงเห็นควรไม่รับรองการจัดตั้งสาขาพรรคสันติภาพไทย ลำดับที่ ๒

การจัดตั้งสาขาพรรคสันติภาพไทย ลำดับที่ ๓ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดเพชรบุรีตรวจสอบแล้ว ปรากฏว่าผู้ที่มีรายชื่อในบัญชีรายชื่อผู้เข้าร่วมประชุมจัดตั้ง สาขาพรรค จำนวน ๓๒ คน มี ๓ คน คือ นายคิมหันต์ ละอองอ่อน นายสิทธิพนธ์ ชูชื่น และนายไพฑูรย์ ปลอดภัยโปรง ให้ถ้อยคำว่าได้เข้าร่วมประชุมจัดตั้งสาขาพรรค ลำดับที่ ๓ แต่ได้ลงลายมือชื่อผู้เข้าร่วมประชุมภายหลังจากการประชุมเสร็จสิ้นแล้ว สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งพิจารณาแล้วเห็นว่า นายคิมหันต์ ละอองอ่อน นายสิทธิพนธ์ ชูชื่น และนายไพฑูรย์ ปลอดภัยโปรง ซึ่งได้รับเลือกตั้งเป็นกรรมการสาขาพรรคไม่ได้เข้าร่วมประชุมจัดตั้งสาขาพรรค แต่ได้มีผู้นำเอกสารมาให้ลงลายมือชื่อผู้เข้าร่วมประชุมจัดตั้งสาขาพรรคที่บ้านพักภายหลังจากการประชุมเสร็จสิ้น ทำให้การประชุมจัดตั้งสาขาพรรคสันติภาพไทย ลำดับที่ ๓ ไม่เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับพรรคสันติภาพไทย พ.ศ. ๒๕๔๕ ข้อ ๕๗ ที่กำหนดให้ผู้เข้าร่วมประชุมจัดตั้งสาขาพรรคต้องมีไม่น้อยกว่าสามสิบคน จึงเห็นควรไม่รับรองการจัดตั้งสาขาพรรคสันติภาพไทย ลำดับที่ ๓ และดำเนินคดีอาญากับนายเมษา วัจนะรัตน์ รองหัวหน้าพรรคปฏิบัติหน้าที่แทนหัวหน้าพรรคสันติภาพไทย ฐานแจ้งข้อความอันเป็นเท็จตามมาตรา ๑๖ ประกอบมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๔๑ อันเป็นความผิดตามมาตรา ๑๓๗ แห่งประมวลกฎหมายอาญา

การจัดตั้งสาขาพรรคสันติภาพไทย ลำดับที่ ๔ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดอุดรธานีตรวจสอบแล้ว ปรากฏว่าพรรคสันติภาพไทยได้ดำเนินการตามกฎหมายและข้อบังคับพรรคแล้ว กล่าวคือ องค์กรประชุมการจัดตั้งสาขาพรรคเป็นไปตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับพรรคสันติภาพไทย พ.ศ. ๒๕๔๕ ข้อ ๕๗ และองค์กรประกอบของคณะกรรมการสาขาพรรคเป็นไปตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๓๑ จึงเห็นควรรับรองการจัดตั้งสาขาพรรคสันติภาพไทย ลำดับที่ ๔ ตามนัยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๓๐

การจัดตั้งสาขาพรรคสันติภาพไทย ลำดับที่ ๕ นายทะเบียนพรรคการเมืองพิจารณาแล้ว เห็นว่าจากการตรวจสอบสมาชิกสามัญผู้ที่มีความประสงค์ขอจัดตั้งสาขาพรรค ลำดับที่ ๕ จำนวน ๒๖ คน

จากจำนวน ๕๐ คน ตามหลักฐานทะเบียนราษฎรอยู่นอกเขตเลือกตั้งที่สาขาพรรคตั้งอยู่ ประกอบกับ ข้อบังคับพรรคสันติภาพไทย พ.ศ. ๒๕๔๕ ข้อ ๕๕ กำหนดว่า แผนและกำหนดระยะเวลาในการ จัดตั้งสาขาพรรคการเมืองในเขตเลือกตั้งใด ให้ขึ้นอยู่กับพิจารณาของคณะกรรมการบริหารพรรค เป็นผู้พิจารณาอนุมัติตามความประสงค์ของสมาชิกสามัญซึ่งมีภูมิลำเนาตามหลักฐานทะเบียนราษฎร อยู่ในเขตเลือกตั้งนั้น ๆ โดยสาขาคงกล่าวต้องมีสมาชิกสามัญในเขตเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสามสิบคนขึ้นไป จากข้อเท็จจริงดังกล่าวพิจารณาแล้ว เห็นว่าสมาชิกสามัญพรรคสันติภาพไทยผู้ที่มีความประสงค์ขอจัดตั้ง สาขาพรรค จำนวน ๒๖ คน จากจำนวนทั้งหมด ๕๐ คน มีถิ่นที่อยู่นอกเขตเลือกตั้งที่สาขาพรรคตั้งอยู่ จึงทำให้มีสมาชิกสามัญที่มีภูมิลำเนาตามหลักฐานทะเบียนราษฎรอยู่ในเขตเลือกตั้งที่สาขาพรรคตั้งอยู่ เพียง ๒๔ คน ซึ่งไม่เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับพรรคสันติภาพไทย พ.ศ. ๒๕๔๕ ข้อ ๕๕ จึงไม่รับรองการจัดตั้งสาขาพรรคสันติภาพไทย ลำดับที่ ๕

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๒๕ กำหนดให้ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนรับจดทะเบียนการจัดตั้งพรรคการเมือง พรรคการเมืองต้องดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไปซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิก ซึ่งมีชื่ออยู่ในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัดที่นายทะเบียนประกาศกำหนด และมีสาขาพรรค การเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา ข้อเท็จจริงเมื่อครบกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันตามนัยมาตรา ๒๕ เมื่อวันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๔๕ พรรคสันติภาพไทยดำเนินการให้มีสาขาพรรคการเมือง เพียง ๑ ภาค คือ ภาคเหนือ ๑ สาขา ดังนั้น เมื่อพรรคสันติภาพไทยไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๒๕ จึงเป็นเหตุให้ยุบพรรคสันติภาพไทย ตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ ประกอบกับคณะกรรมการเลือกตั้งมีมติให้นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้องต่อ คณะตุลาการรัฐธรรมนูญเพื่อยุบพรรคสันติภาพไทยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๖๕ วรรคสอง ประกอบรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๕ มาตรา ๓๕ ดังนั้น นายทะเบียน พรรคการเมืองจึงยื่นคำร้องต่อคณะตุลาการรัฐธรรมนูญเพื่อขอให้มีคำสั่งยุบพรรคสันติภาพไทย

คณะตุลาการรัฐธรรมนูญตรวจคำร้องแล้ว มีคำสั่งให้รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยตามข้อกำหนด คณะตุลาการรัฐธรรมนูญว่าด้วยองค์คณะในการพิจารณาพิพากษา วิธีพิจารณา และการทำคำวินิจฉัย

พ.ศ. ๒๕๔๕ ข้อ ๑๘ และให้โอกาสพรรคสันติภาพไทยผู้ถูกร้องยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาต่อคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ

พรรคสันติภาพไทยโดยนายเมษา วัจนะรัตน์ รองหัวหน้าพรรคปฏิบัติหน้าที่แทนหัวหน้าพรรคสันติภาพไทยยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา ลงวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐ รับทราบข้อกล่าวหาตามคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมืองที่ยื่นคำร้องขอให้ยุบพรรคสันติภาพไทยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๒๕ แล้ว พรรคสันติภาพไทยไม่มีข้อโต้แย้งประเด็นตามคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมือง และขอให้การรับตามข้อกล่าวหาทุกประการ

คดีอยู่ระหว่างพิจารณาของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ ต่อมาได้มีการตรารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ เมื่อวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๕๐ ขึ้นไว้ให้ใช้แทนรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๘ โดยมาตรา ๓๐๐ วรรคหนึ่ง วรรคสามและวรรคสี่ บัญญัติให้คณะตุลาการรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๘ เป็นศาลรัฐธรรมนูญ และให้บทบัญญัติมาตรา ๓๕ วรรคสอง วรรคสามและวรรคสี่ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๘ ยังคงมีผลใช้บังคับต่อไปจนกว่าจะมีการตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญขึ้นใช้บังคับ โดยบรรดาคดีหรือการใดที่อยู่ในระหว่างดำเนินการของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญให้ศาลรัฐธรรมนูญดำเนินการต่อไป ศาลรัฐธรรมนูญจึงมีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยคำร้องนี้ได้

อนึ่ง ในระหว่างที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ยังมีได้ตราขึ้นใช้บังคับ มาตรา ๒๕๕ วรรคสาม บัญญัติให้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๔๑ ยังคงใช้บังคับต่อไปจนกว่าพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวจะมีผลใช้บังคับ

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาคำร้อง เอกสารประกอบคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมือง และคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาของพรรคสันติภาพไทยแล้ว มีประเด็นที่ต้องพิจารณาวินิจฉัยว่า กรณีมีเหตุที่จะ

ตั้งยุบพรรคสันติภาพไทยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) เนื่องจากไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ หรือไม่

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑

มาตรา ๒๕ บัญญัติว่า “ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนรับจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมือง พรรคการเมืองต้องดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัดที่นายทะเบียนประกาศกำหนดและมีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา”

มาตรา ๖๕ บัญญัติว่า “พรรคการเมืองย่อมเลิกหรือยุบด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้ ...

(๕) ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๕ หรือ มาตรา ๖๒

เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่าพรรคการเมืองใดมีเหตุตามที่ระบุไว้ใน (๑) (๒) (๓) หรือ (๕) ให้นายทะเบียนยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียน เมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่ามิเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นกับพรรคการเมืองตามคำร้องของนายทะเบียน ให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น”

พิจารณาแล้วเห็นว่า นายทะเบียนพรรคการเมืองได้รับจดทะเบียนจัดตั้งพรรคสันติภาพไทย ตั้งแต่วันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๔๕ ซึ่งตามนัยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๒๕ กำหนดให้ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนรับจดทะเบียนจัดตั้งพรรคสันติภาพไทย พรรคสันติภาพไทยต้องดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัดที่นายทะเบียนประกาศกำหนด และมีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา เมื่อข้อเท็จจริงฟังได้ว่า เมื่อครบกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวัน เมื่อวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๔๕ พรรคสันติภาพไทยดำเนินการให้มีสาขาพรรคการเมืองที่ชอบด้วยข้อบังคับพรรคสันติภาพไทย พ.ศ. ๒๕๔๕ เพียง ๑ สาขา คือ ภาคเหนือ เมื่อพรรคสันติภาพไทยไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๒๕ จึงเป็นเหตุให้ยุบพรรคสันติภาพไทยตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ ประกอบกับพรรคสันติภาพไทยยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาว่า รับทราบข้อกล่าวหาตามคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมืองแล้ว

พรรคสันติภาพไทยไม่มีข้อโต้แย้งประเด็นตามคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมือง และขอให้การรับตามข้อกล่าวหาทุกประการ

ปัญหาที่ต้องพิจารณาวินิจฉัยต่อไปมีว่า ประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๒๗ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๔๕ ข้อ ๓ ที่บัญญัติว่า ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญหรือองค์กรอื่นที่ทำหน้าที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคการเมืองใด เพราะเหตุกระทำการต้องห้ามตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ ให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของกรรมการบริหารพรรคการเมืองนั้น มีกำหนดห้าปีนับแต่วันที่มิคำสั่งให้ยุบพรรคการเมือง มีผลใช้บังคับต่อไป หรือไม่ และจะนำมาใช้บังคับกับการยุบพรรคการเมืองตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) ด้วยเหตุไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ หรือไม่

เห็นว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๐๘ บัญญัติให้บรรดาการใด ๆ ที่ได้รับรองไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๘ ว่าเป็นการชอบด้วยกฎหมายและรัฐธรรมนูญ รวมทั้งการกระทำที่เกี่ยวเนื่องกับกรณีดังกล่าวไม่ว่าก่อนหรือหลังวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ ให้ถือว่าการนั้นและการกระทำนั้นชอบด้วยรัฐธรรมนูญนี้ และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๘ มาตรา ๓๖ ได้บัญญัติให้ บรรดาประกาศและคำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข หรือคำสั่งของหัวหน้าคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ที่ได้ประกาศหรือสั่งในระหว่างวันที่ ๑๕ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๔๘ จนถึงวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ ให้มีผลใช้บังคับต่อไปและให้ถือว่าชอบด้วยกฎหมายและชอบด้วยรัฐธรรมนูญ ประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๒๗ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๔๕ จึงมีผลใช้บังคับต่อไป

ส่วนปัญหาที่ว่า จะนำมาใช้บังคับกับการยุบพรรคการเมืองตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) เพราะเหตุไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ หรือไม่

เห็นว่า ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ ได้บัญญัติเหตุที่จะสั่งยุบพรรคการเมืองไว้ในมาตรา ๖๕ และมาตรา ๖๖ แต่ทั้งสองมาตราจะมีความแตกต่างกัน กล่าวคือ กรณีตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง กำหนดให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพรรคการเมืองได้ในกรณีที่มิ

เหตุใดเหตุหนึ่งตามวรรคหนึ่งดังนี้ (๑) มีเหตุต้องเลิกตามข้อบังคับพรรค (๒) มีจำนวนสมาชิกเหลือไม่ถึงสิบห้าคน (๓) มีการยุบไปรวมกับพรรคการเมืองอื่น และ (๔) ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด เช่น ไม่ดำเนินการตามมาตรา ๒๕ คือ ดำเนินการจัดให้มีสมาชิกและสาขาพรรคภายหลังจัดตั้งพรรคการเมืองภายในระยะเวลาหนึ่งร้อยแปดสิบวัน เป็นต้น ซึ่งการไม่ดำเนินการตามมาตรา ๒๕ นี้ มีลักษณะเป็นการกระทำที่ไม่มีความร้ายแรงหรือเป็นภัยต่อการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ดังนั้น การไม่ดำเนินการตามมาตรา ๒๕ จึงเป็นการกระทำที่ไม่มีความร้ายแรงถึงขนาดที่จะสั่งให้มีการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของกรรมการบริหารพรรคการเมืองด้วย ซึ่งต่างกับเหตุของการขอให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพรรคการเมืองตามมาตรา ๖๖ ที่บัญญัติว่า หากพรรคการเมืองกระทำการล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญ หรือเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศด้วยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ หรือกระทำการอันอาจเป็นปฏิปักษ์ต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญ หรือกระทำการอันอาจเป็นภัยต่อความมั่นคงของรัฐหรือขัดต่อกฎหมายหรือความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือกระทำการฝ่าฝืนมาตรา ๒๓ วรรคหนึ่ง มาตรา ๕๒ หรือมาตรา ๕๓ ซึ่งเห็นโดยชัดแจ้งว่ามีลักษณะเป็นการกระทำที่มีความร้ายแรงหรือเป็นภัยต่อการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขทำนองเดียวกับที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๖๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ที่บัญญัติไว้ว่า บุคคลจะใช้สิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญเพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญนี้ หรือเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้มิได้ เมื่อกรณีนี้เป็นการขอให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพรรคสันติภาพไทย ตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ เนื่องจากไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ จึงไม่อาจนำประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๒๓ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๔๕ ข้อ ๓ มาใช้บังคับกับกรณีนี้ ไม่ว่าจะมีการร้องขอให้มีการสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของกรรมการบริหารพรรคสันติภาพไทยมาหรือไม่ก็ตาม

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ศาลรัฐธรรมนูญจึงมีคำสั่งให้ยุบพรรคสันติภาพไทยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

นายปัญญา ถนอมรอด

ประธานศาลรัฐธรรมนูญ

หม่อมหลวงไกรฤกษ์ เกษมสันต์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายธานีศ เกศวพิทักษ์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายเจริญ หัตถกรรม

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายสมชาย พงษ์ชา

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายนุรักษ์ มาประณีต

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายวิชัย ชื่นชมพูนุท

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ